

Vjezd do Jeruzaléma

Rožnov, Střítež, 1.12.2013

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Ž 24

Text: Mt 21, 1 – 9 a 15 – 17

Když se přiblížili ke Jeruzalému a přišli do Betfage na Olivové hoře, poslal Ježíš dva učedníky a řekl jim: "Jděte do vesnice, která je před vámi, a hned naleznete přivázanou oslici a u ní oslátko. Odvažte je a přiveďte ke mně. A kdyby vám někdo něco říkal, odpovězte: 'Pán je potřebuje.' A ten člověk je hned pošle." To se stalo, aby se splnilo, co je řečeno ústy proroka: 'Povězte dceři síónské: Hle, král tvůj přichází k tobě, tichý a sedící na oslici, na oslátku té, která je podrobena jhu.' Učedníci šli a učinili, co jim Ježíš přikázal. Přivedli oslici i oslátka, položili na ně pláště a on se na ně posadil. A mohutný zástup prostíral na cestu své pláště, jiní odsekávali ratolesti stromů a stlali je na cestu. Zástupy, které šly před ním i za ním, volaly: "Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově! Hosanna na výsostech!" ... Když velekněží a zákoníci viděli jeho udivující činy i děti volající v chrámě "Hosanna Synu Davidovu", rozhněvali se a řekli mu: "Slyšíš, co to říkají?" Ježíš jim odpověděl: "Ovšem! Nikdy jste nečetli: 'Z úst nemluvíátek a kojenců připravil sis chválu?' " Opustil je a vyšel ven z města do Betanie; tam přenocoval.

Tak nevím, co si mám o té scéně myslet. Ježíše uctíváme jako Krále králů a Pána Pánů, jako vládce vesmíru, jako vtěleného Boha. Ale toto, co tu vidíme, to má k triumfálnímu vjezdu královské družiny do královského města a do královského paláce na hony daleko. Ať se na to dívám z kteréhokoli úhlu, tak to není žádná úchvatná velkolepá pompézní sláva, žádný grandiózní státnický průvod. To je dětské divadélko s provizorními rekvizitami – nemají ani žádného pořádného královského koně, ale někde si jen k té příležitosti vypůjčili oslátka. Samozřejmě, kde by vzali pravé královské postroje, prostě přehodili přes osla pláště, bundy, ručníky, co kdo měl. A pak nějaké to roští, chrasty, větve, poházeli na cestu a děti do toho volají: „Hosana, synu Davidovu!“ Co to je? To je divadlo. Komedianti! A tak jedni si říkají: To je zesměšnění, znevážení Božího syna, taková komedie. Druzí zase říkají: Vždyť je to jen hra. O nic tady nejde. Děti si hrají. Nechme je při tom. Je zřejmé, že se tu o žádného skutečného krále nejedná.

Bratři a sestry, co to je, ta scéna v Bibli? Je to královský triumfální průvod? Kde jsou pak vojáci, koně, vozy, trubači? Na královský průvod je to příliš primitivní. Vždyť Ježíš se na tom oslátku v tom davu úplně ztrácí. Nebo je to jenom běžná Ježíšova cesta do Jeruzaléma, jakých podnikl spoustu? Proč potom ty mesiášské biblické citáty a zjevné narážky na královské atributy? K čemu ta královská adorace?

Bratři a sestry, ano, řekněme, že je to zinscenované divadlo. Nebo alespoň jakýsi happening. Scénářem pro jeho dějství se stal text proroka Zachariáše 9, 9: „Rozjásěj se, síjónská dcero, dcero jeruzalémská, propukni v hláhol! Hle, přichází k tobě tvůj král, spravedlivý a zachráněný, pokořený, jede na oslu, na oslátku, osličím mláděti.“ Režisérem tohoto veřejného představení je Pán Ježíš, který je tu zároveň hlavní postavou. Ptejme se, co je záměrem autora tohoto výjevu? Pobavit a rozesmát publikum? To by bylo málo. A jestli ano, pak se mu to stejně moc nepovedlo. Některé svým happeningem spíš pobouřil a rozhněval. Nebo se chtěl stát populární hvězdou? To by si užil slávy jen na chvíličku. Zvláště u těch, kteří si myslí, že jde skutečně jen o dětskou hru. O chvilkové povyražení. Publikum zatleská a spokojeně se rozejde domů.

Ale nemusíme se na tu scénu dívat jen jako pasivní přihlížející diváci. Skandující zástup je třeba sestavit z mnoha aktivních herců, z těch, kteří se rádi a iniciativně ujmou role té radující se síjónské dcery. Tak je to přece ve scénáři: „Rozjásěj se, síjónská dcero, dcero jeruzalémská, propukni v hláhol!“ To tedy dělá ten zástup kolem cesty. Představíme-li si sebe v tom zástupu, mohli bychom se zeptat: hrajeme dobře tu radost? Tváříme se správně, tak jak je to ve scénáři? Mácháme dost horlivě a zbožně svou ratolestí? Je jistě chvályhodné, že se snažíme vyjít režisérovi vstříc. Je to koneckonců čest hrát divadlo se samotným Ježíšem. Ale Ježíšovi tím radost rozhodně neuděláme. Bratři a sestry, Ježíš s námi do toho nejde. On s námi divadlo hrát nehodlá. On také toho krále, který sedí na oslu a přichází k dceři síjónské, nehraje. On si na nic nehraje. On tím králem skutečně je. Pak to ovšem znamená, že ani my nemáme nic hrát. A jestliže hrajeme radost dobře, pak je to špatně. Radost buď máme, nebo nemáme, ale Ježíš nechce, abychom ji hráli.

Takže znovu: Co to je, tady ta scéna, které jsme účastní? A je jedno, jestli se vidíme mezi těmi účastníky tam v tom zástupu před Jeruzalémem nebo v tomto kostele. Obraz nenápadného chudého Krista Krále, který nám Písmo zprostředkovává je stále stejný. A my dnes stejně jako tenkrát voláme: „Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně.“ Co to je, co tu děláme v kostele? Pravda, náš kostel je velice důstojná kulisa pro naše křesťanství. Není těžké se naučit zvolat: „Hosana!“ Zvláště děti se to naučí velice rychle. Jenže děti jsou nebezpečné. Ony to ještě neumějí tak dobře rozlišit a neumějí tak snadno jako my vystoupit z role. A pak to přenášejí i tam, kam to, podle nás, nepatří. Kam se to nehodí. A mohou nám to začít říkat doma. Nebo obráceně. Že to, co uslyší doma, budou říkat v kostele. Nebojíte se toho? To se totiž stalo i Pánu Ježíši. Že děti, které v tom zástupu na cestě před Jeruzalémem slyšely volat své rodiče: „Hosana, Synu Davidovu“ to vzaly vážně a zcela neproblematicky začaly tutéž písničku pozpěvovat i v chrámě. Kde je ovšem uslyšeli velekněží a farizeové. A bylo zle! Děti netušily, že to je teologický problém. Farizeové si hned jdou stěžovat Ježíšovi. „Slyšíš, co to říkají?“ A v té otázce je skrytá výčitka vůči Ježíšovi, který za to může, který ty děti včas nenapome-

nul, který je dokonce ovlivnil. To jsou ty tvoje hrátky na Mesiáše a dívej se, co to s lidmi dělá. Vždyť oni tomu nakonec ještě uvěří. Podle farizeů měl Ježíš dětem vysvětlit, že on žádný Syn Davidův není, že to si na cestě do Jeruzaléma jenom tak hráli. Že to celé je jenom hra. Ale ty děti to vzaly vážně. A farizeům začíná docházet, že i Ježíš to bere vážně. A že si na nic nehraje. A že sesednutím z oslátka nevystoupil z role Syna Davidova, ale že v tom hodlá pokračovat. Kam až to zajde? A tak velekněží a farizeové strojí plány, jak Ježíše odstranit ze scény. Každý herec přece hraje jenom jako. A ani ten, kdo hraje mučedníka, se nenechá ve své roli zabít doopravdy. Jenže i ta poslední nabídka, kterou velekněží činí Ježíšovi, aby to už ukončil a sestoupil z kříže, selhává. Ježíš z žádné role vystoupit nemůže, protože nic nehraje.

Bratři a sestry, a jak je to s námi? Kde jsme my v tom příběhu? Někdy přijímáme jenom pasivní roli čtenářů nebo posluchačů nebo přihlížejících diváků. Slyšíme příběhy z bible, posloucháme kázání, nebo se rádi přijdeme podívat na dětskou vánoční slavnost. Pak zatleskáme a jdeme spokojeně domů. I to je možné. Pak je tu druhá možnost: Že si v tom příběhu najdeme svoji roli. Že si řekneme, že něco z bible předvedeme i ve skutečnosti. Ve svém životě. Bible se nám stane scénářem, podle kterého se snažíme žít. Najdeme si svou roli, do ní vstoupíme a snažíme se ji hrát. Někdy více, jindy méně úspěšně. Ale je to jenom role. Role, z níž vystoupíme, když přijdeme z kostela domů, když zavřeme dveře za návštěvou, když ztratíme z dohledu posledního diváka, který by nám mohl zatleskat. Zbývá ale ještě poslední možnost. Nic nehrát. Místo toho žít svůj vlastní autentický život. A nestydět se za to. Prostě být tím, čím jsem. Jako Ježíš. On vjíždí na oslátku do Jeruzaléma a lidé kolem mu vzdávají poctu jako Synu Davidovu. A on to přijímá, protože to je jeho pravá identita. On se neomlouvá, že je neupravený a že ať prominou, že jako král vlastně vůbec nevypadá, ani si nehraje na skromného a nekárá lidi, aby to s tou chválou zas tak nepřeháněli. Ví, že je král, ale nepotřebuje to dokládat královským kostýmem ani královskými rekvizitami. Je král a nevdá mu, že jede na oslu. No a co? Ani mu nevdá, že z něj mají radost hlavně děti. Ježíš je zcela svobodný od toho, co si kdo o něm myslí. Ví, že je Boží syn a že ho Otec miluje. Nezakládá svou důstojnost na přízni davu, který jednou skanduje „Hosana“ a podruhé zase „Ukřižovat“.

Bratři a sestry, Ježíš přichází i k nám a je tak bezprostřední a obyčejný! Člověk, který jede na oslu a přitom se chová jako král. Takový člověk nemůže trpět strachem o svou důstojnost či mít pocity méněcennosti. Těmi naopak trpí ti, kteří se obklopují armádou, mají pod sebou silné koně, staví si nedobytné paláce, ale uvnitř jsou nejistí a ustrašení. Jestliže je Ježíš, Boží Syn takto bezprostřední, nemusíme ani my být strojení, upjatí či kožení. Můžeme se klidně divoce rozjásat třeba jako sijónská dcera. Protože ani přicházející Král si na nic nehraje a nepotřebuje předstírat lidskou dokonalost. On si tady na zemi vystačí i s oslem. Nebojme se proto před ním svobodně propuknout v hláhol. Tedy, máme-li skutečně radost. Ne jen proto, že je to v Bibli, ve scénáři nebo v notách.

Modlitba: *Pane Ježíši, ty k nám vstupuješ suverénně, svobodně, sebevědomě a přitom tak skromně a obyčejně. Dej nám také Ducha přímého, pokorného, ale též Ducha odvahy a víry. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Prosíme, Pane, za tento čas, za toto adventní období, ať je dobou pokoje, klidu a míru ve světě, v naší zemi, v naší obci, v našich domovech i v našem srdci. Prosíme tě, Pane, za přípravu všech svátečních shromáždění, za děti, které pro nás připravují divadlo, s nímž chtějí zvěstovat evangelium.*

Prosíme za ty, kterým advent nic neříká, s kterými to ani nebne, kterým je to jedno. Prosíme tě za děti z ateistických rodin, za děti z rodin, kde už věří jen dědeček či babička, za děti, které o tobě nevědí a těší se jen na Ježíška.

Prosíme, Pane, aby světlo tvého slova odkrývalo všechnu špínu břichu, která je v našich domovech, rodinách, manželstvích, mezi dětmi a nejen odkrývalo, ale především uzdravovalo, abychom věděli co v takovém případě dělat, kam se obrátit, na koho se obrátit, jak se obrátit, co to je obrácení a pokání, abychom byli zbaveni moci břichu a už mu neotročili. Ty jsi, Pane, Spasitel, vysvoboditel, vykupitel z moci zla. Projev svoji spásu mezi námi, my o to stojíme. Opravdu. Amen.